

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง (ภาษาไทย) การพัฒนามูลค่าเพิ่มของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอ เชียงแสนจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติ

(ภาษาอังกฤษ) The Development of Value Added for Historical Tourism in Chiangsean District, Chiang Rai Province which Suitable for Elderly Foreigner Tourist. ระยะเวลาการทำวิจัย 1 ปี เริ่มทำการวิจัยเมื่อ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2555 ถึง เดือนเมษายน 2556

- ชื่อผู้วิจัย
1. นางสาวปวีณา ลีตระกูล¹
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรุณศิริ ใจมา²
 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน รัตนะสิมากุล³
 4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วาสนา แสงสิทธิ์⁴
 5. นายเสรีรัฐ ไชยยานันตา⁵

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อคือ 1) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 2) ศึกษาความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย 3) ศึกษาและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) ศึกษาและพัฒนาบุคลากรเพื่อรับรองนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และ 5) ศึกษาและกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

¹ อาจารย์โปรแกรมเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 อาจารย์โปรแกรมเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 อาจารย์โปรแกรมสื่อใหม่และมัลติมีเดีย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 อาจารย์โปรแกรมภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

⁵ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่าลักษณะทางประชากรของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นผู้เกษียณอายุการทำงานแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศทางทวีปยุโรปและอเมริกา การวิเคราะห์พฤติกรรมจากประสบการณ์การท่องเที่ยวพบว่า การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลว่าอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทย และได้เคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้ว ลักษณะการท่องเที่ยวเป็นแบบการท่องเที่ยวแบบอิสระ (FIT-Foreign Individual Tourism) และเหตุผลในการพิจารณาแหล่งที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ความสวยงามของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ทัศนียภาพที่สวยงาม และอากาศดี ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับโบราณสถาน อาคารประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และวัดโบราณ เทศกาลและประเพณีดั้งเดิม พิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุ และวิถีชุมชน ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความต้องการเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด ถัดมาคือรายละเอียดและข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ทางประวัติศาสตร์ สำหรับความต้องการเฉพาะของกลุ่มผู้สูงอายุระดับความต้องการมากที่สุดคือ ทางเดินที่ออกแบบมาเพื่อผู้สูงอายุในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และ พื้นที่สำหรับผู้สูงอายุเช่น ที่นั่ง ที่จอดรถและห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ การศึกษาความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายพบว่าจำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวเลือกบริจาคมากที่สุดคือ 100 บาทต่อคนต่อครั้ง และเงินบริจาคต่อครั้งเฉลี่ย คือ 163.03 บาทต่อคนต่อครั้ง และความประสงค์ในการนำเงินไปทำนุบำรุงโบราณสถาน เพื่ออนุรักษ์สภาพพื้นที่ ถัดมาด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนักท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาและบริการ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เน้นไปที่การพัฒนา “เส้นทางการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย” ทั้งนี้การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 แนวทางคือ การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวผ่านเรื่องเล่าเกี่ยวกับตำนานและวีรบุรุษของคนเชียงแสน และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวผ่านเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ แบ่งออกเป็น 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) เส้นทางท่องเที่ยว “ตามรอยพญาแสนภู” (วีรบุรุษเชียงแสน) 2) เส้นทางท่องเที่ยว “เรียนรู้เชียงแสนในตำนาน” (ตำนานเชียงแสน) และ 3) เส้นทางท่องเที่ยว “เที่ยวชมโบราณสถานล้านนา” (ประวัติศาสตร์ศิลป์) ในส่วนการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างชาติของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของอำเภอเชียงแสน มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเด็กและเยาวชนในเชียงแสน โดยจัดการอบรม “ยุวมัคคุเทศก์” เพื่อเป็นการ

ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของเชียงใหม่ โดยเนื้อหาในการอบรมได้แก่ ความรู้การบริการนักท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และด้านประวัติศาสตร์ นอกจากนี้จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการรักประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้ “การประกวด” และการสร้างประสบการณ์และทักษะการถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ ผ่าน “เทศกาลประเพณีและงานสำคัญประจำถิ่น”

กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่อยู่ภายใต้แนวคิด “Joyful life and mind in Chiang Rai with Chaing Sean Ancient City” โดยที่ต้องการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวเมื่อเที่ยวชมประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงใหม่คือ นักท่องเที่ยวจะได้รับ “ความเพลิดเพลินกับความงดงาม ความสนุกสนานพร้อมสาระจากการเล่าเรื่อง และสัมผัสประสบการณ์จากการย้อนรอย” โดยเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวชมประวัติศาสตร์ของเชียงใหม่แล้วจะได้รับความเพลิดเพลินจากการได้ชมโบราณสถานที่สวยงาม ได้รับความสนุกสนานพร้อมทั้งสาระความรู้และเกร็ดทางประวัติศาสตร์จากการเล่าเรื่อง ผ่าน “ยุวมัคคุเทศก์” ของเมืองเชียงใหม่ ตลอดจนได้รับสัมผัสประสบการณ์การเดินทางตามเรื่องราวที่บอกเล่าจากประวัติศาสตร์ศิลป์ในแต่ละยุคและการเดินทางตามตำนานที่บอกต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น สำหรับช่องทางการสื่อสารในส่วนช่องทางที่ใช้บุคคล เน้นให้เกิด “การบอกเล่าปากต่อปาก” และช่องทางที่ไม่ใช้บุคคลได้แก่ 1) การทำโฆษณาจะเน้นเนื้อหาในเรื่องของประวัติศาสตร์ภายใต้แนวคิด “เรื่องเล่ามีความชีวิต” และสร้างความเชื่อมโยงในช่วงยุคอาณาจักรประวัติศาสตร์ล้านนาของเชียงใหม่ เปรียบกับยุคประวัติศาสตร์ต่างชาติ เพื่อสร้างความรู้สึถึงความเชื่อมโยงระหว่างประวัติศาสตร์ของเชียงใหม่และประวัติศาสตร์ของตนเอง ตลอดจนเทียบเคียงประวัติศาสตร์เชียงใหม่กับประวัติศาสตร์หรือเมืองสำคัญของประเทศไทย 2) การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเว็บไซต์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงใหม่ และคู่มือการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เชียงใหม่เพื่อทำมาศึกษาก่อนที่จะเดินทางมายังเชียงใหม่ได้อีกด้วย และ 3)การจัดกิจกรรมพิเศษ โดยการสอดแทรกการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับเทศกาลประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนเชียงใหม่